

**Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Öğrencileri Bitirme Projesi Yarışması
2023**

**RUMUZ
25217**

Açıklama Raporu

**TÜRKİYE PLANLAMA OKULLARI BİRLİĞİ
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğrencileri
Bitirme Projesi Yarışması 2023**

İÇİNDEKİLER

ÖZET	3
1. GİRİŞ	4
2. TEORİK ÇERÇEVE	4
2.1. ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANIN TARİHSEL SÜREÇLERDE GELİŞİMİ VE MELES ÇAYI	4
2.2. MAVİ EKONOMİNİN MERKEZİ İLE HUB KENTLER (BLUE HUB KAVRAMININ ORTAYA ÇIKIŞI).....	6
2.3. MAVİ BÜYÜME KAPSAMINDA İNCELENEN ÖRNEKLER/PROJELER	7
2.4. ENDÜSTRİYEL ALANLARIN DÖNÜŞÜMÜ	8
3. 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANINDA ÇALIŞMA ALANI	8
4. 1/25.000 ÖLÇEKLİ ARAZİ KULLANIMI VE KENTSEL İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
5. 1/5.000 ÖLÇEKLİ ARAZİ KULLANIMI VE KENTSEL İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. 1/1.000 ÖLÇEKLİ ARAZİ KULLANIMI	10
7. HİPOTEZ.....	10
8. ANALİZLER	10
8.1. MEVCUT DURUM ANALİZLERİ.....	10
8.2. SENARYOYA YÖNELİK ANALİZLER.....	11
9. HİPOTEZİN TEST EDİLMESİ	14
10. PLAN ÇALIŞMALARI	14
10.1. 1/25.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLAN ÇALIŞMASI	14
10.2. 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN ÇALIŞMASI	18
11. NETWORK/ AĞLAR	23
12. SONUÇ.....	23
13. KAYNAKÇA.....	24

ÖZET

İzmir ili Konak ilçesinde bulunan Alsancak liman arkası alan, kent merkezindeki konumu ve sahip olduğu zengin kültürel değerlere rağmen yapısal, kültürel ve toplumsal sorunlarla yüklüdür. Söz konusu alanın bünyesinde bulunan tarihi endüstri yapılarının ekonomik/kullanım değerlerinin büyük ölçüde sonlanması, bazı yapı ve parsellerin limanla ilişkili ağır programlarının üstlenmesi, bölgede yaşayan halkın ekonomik ve sosyal problemler yaşaması ve söz konusu alana karşı aidiyet duymamaları temel sorunlar olarak tanımlanabilir. Bütün bunlar nedeniyle günümüzde kent merkezi olarak planlanmış olmasına rağmen kent yaşamından kopuk bir durumdadır. Bu bağlamda çalışma alanı olarak Alsancak liman arkası alan seçilmiştir. Bu çalışmada Mavi Ekonomi senaryosu ile Alsancak liman arkası alandaki sorunları çözüme kavuşturarak söz konusu alanı Hub kent anlayışı ile kente yeniden kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu amaca yönelik ise öncelikle literatür araştırması gerçekleştirilmiştir. Alsancak liman arkası alanın tarihsel süreci ve etrafındaki kullanımlar irdelenmiştir. Mavi ekonomi senaryosu bağlamında Alsancak liman arkası alan nasıl canlandırılabilir? Mavi ekonominin odağı nasıl olmalıdır? gibi sorulardan yola çıkılarak özellikle mavi ekonomi senaryosu özelinde araştırmalar yapılmıştır ve dünya örnekleri incelenmiştir. Bununla beraber eski endüstriyel miras yapılarının olması sebebiyle, endüstriyel alanlar nasıl dönüşür? sorusuna yönelik araştırmalar bu çalışmanın bir parçası olmuştur. Bundan sonraki süreç; analiz, sentez ve planlar olarak devam etmektedir. Söz konusu alanda; mevcut durum ve senaryoya yönelik olmak üzere iki farklı kategoride analizler gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda ise planlarda kullanılmak üzere bir sentez elde edilmiştir. Bu çalışma bireysel olarak yürütülen; 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı'na odaklanmaktadır. 1/100.000 ölçekten gelen kararlar doğrultusunda bir sorunsal belirlenmiş olup bireysel çalışmalar özgün bir şekilde yürütülmüştür.

Anahtar kelimeler: İzmir, Alsancak liman arkası, mavi ekonomi, hub, odak

1. GİRİŞ

Alsancak liman arkası alan geleneksel doku ve yeni şehir dokusu arasında kalan bir bölge olması sebebiyle her bölgeden insanı kendine çeken ve aks/odak noktalarının kesiştiği alan olarak karşımıza çıkabilme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle bu alan için birçok proje çalışması gerçekleştirilmiş fakat başarılı sonuç elde edilmemiştir. Bu çalışma; mavi ekonomi senaryosuyla birlikte hub kentler anlayışıyla bu alanın 2040 yılına kadar bölgesel katma değer oluşturacak, her türden insanı kendisine çekecek mavi ekonominin odağı haline gelecek bir alan olarak planlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda; sorunsala yönelik çalışmaları içerecek analizler, sentez ve plan çalışmaları geliştirilmiştir. Sorunsala yönelik çalışmalara başlamadan önce söz konusu alan için çalışmaya yön verecek araştırma soruları belirlenmiştir. Bunlar:

1. Alsancak liman arkası ve Alsancak limanı arasındaki ilişki nedir?
2. Meles Çayı, Kültürpark ile ilişkisi nedir?
3. Alsancak liman arkası alanın tarihsel gelişim süreci nedir?
4. Alsancak liman arkası alana uygulan projeler nedir ve uygulanamamasının sebebi nedir?
5. Eski ve yeni kent merkezini birbirine bağlayan bu alan mavi büyüme kapsamında nasıl değerlendirilmeli?
6. Alsancak liman arkası alanda bulunan kültürel miras alanları için nasıl bir yol izlenmelidir?
7. Afet durumu nedir?
8. Hub kent anlayışı ile mavi büyüme kapsamında mavi merkez alan oluşturulabilir mi?

Belirlenen bu sorular üzerinden bir yol haritası oluşturulmuştur ve ilk olarak araştırılması gereken konular ortaya konulmuştur (Şekil 1.1.). Ardından literatür araştırması gerçekleştirilmiştir.

Şekil 1.1. Belirlenen Literatür Araştırma Konuları

Bu doğrultuda mavi ekonomi projeleri uygulayan dünya örnekleri incelenmiş olup söz konusu alan için en uygun örnekler referans alınmıştır. Bu çalışma kapsamında; Alsancak liman arkası alanın mevcut durumu ortaya koyacak analizler ve senaryoya yönelik analizler gerçekleştirilmiştir. Mavi ekonomi senaryosunda temel alınan faktörler; turizm ve eğlence, mavi biyoteknoloji, mavi enerji, eğitim ve liman taşımacılık olarak belirlenmiştir. Analizler sonucu alanın sorun ve olanakları tespit edilmiştir ve 1/5.000 ölçekte sentez oluşturulmuştur. Son olarak tüm bunlar referans alınarak 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı hazırlanmıştır.

2. TEORİK ÇERÇEVE

2.1. ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANIN TARİHSEL SÜREÇLERDE GELİŞİMİ VE MELES ÇAYI

Alsancak liman arkası alan İzmir'in merkezinde; kuzeyinde Alsancak Limanı, batısında Alsancak Garı ile güneydoğusunda Meles Çayı ve Mürselpaşa Bulvarı ile güneybatısında Kahramanlar semti ve demiryolu tesisleri ile sınırlanan, eski ve yeni kent merkezini birbirine bağlayan üçgen bir alandır. İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB) tarafından planlaması yapılan yeni kent merkezinin güneyinde, bu merkezin alt bölgesi olarak yer alırken aynı zamanda Alsancak bölgesinin de genişleme alanı olarak değerlendirilmektedir (Çıkış, 2009).

Bölge; eski ve yeni kent merkezini birbirine bağlarken hem büyük hem de küçük ölçekli **tescilli endüstriyel mirası** da bünyesinde barındırmaktadır. Havagazı Fabrikası (1859), Eski Un Fabrikası (1895), Eski Kiremit Fabrikası (19. yy sonu-20. yy başı), Tariş Alkol Fabrikası (19. yy sonu – 20. yy başı), Şark Sanayi Fabrikası (1924), Elektrik Fabrikası (1928), Sümerbank Basma Sanayi Fabrikası (1946) gibi dönem özelliklerini yansıtan yapılar bu mirasın en dikkat çekici örnekleri arasında yer almaktadır (İZKA, 2021a).

Alsancak liman arkası 1900'lerden bu yana her planlama sürecinde çalışmaların önemli bir parçası olmuştur. İlk olarak, 1924 yılındaki **Danger-Prost** planıyla liman ve demiryolu hatları ile bölgenin bir sanayi bölgesi olarak gelişmesi gerektiği planlanmıştır. İzmir Belediyesi mevcut şehir planı için 1932'de Alman şehir planlacısı **Herman Jansen'in** görüşüne başvurmuştur. Bölge için yeni bir plan hazırladı ancak plan estetik görülmediği için uygulanmadı. **İzmir Belediyesi, İzmir Nazım Planını 1939** yılında hazırlamıştır. Nazım plan, Darağacı (Alsancak liman arkası) yerine Halkapınar'ı sanayi bölgesi olarak önerdi. **1949'da Le Corbusier**, söz konusu alanı Danger-Prost planına benzer bir şekilde tasarladı. Ek olarak, planlama şemalarında Alsancak sanayi bölgesinin özelliklerini iyileştirmek için bazı fikirler öne sürdü. **İzmir Belediyesi 1951** yılında Uluslararası **Şehir Planlama Yarışması** adıyla bir yarışma açmaya karar verdi. Yarışmada birinciliği **Kemal Ahmet Aru, Gündüz Özdeş ve Emin Canpolat'in** projesi aldı. Bu planda temel ilke, kenti fonksiyonel parçalara bölerek; Alsancak bir liman olarak tasarlanmış, şartların belirlediği, demiryolu hatları ile bağlantılı depolama alanları ve sanayi bölgesinin Bornova körfezinde yerleşmesi önerilmiştir ancak 1960 yılına kadar birçok revizyon yapılmasına rağmen beklenmedik nüfus artışı nedeniyle uygulanamaz ve yetersiz hale gelmiştir. Büyükşehir Planlama Bürosu tarafından hazırlanan ilk plan, **1973** yılında İmar ve İskan Bakanlığı tarafından **1/25000 İzmir Metropolitan Alan Nazım Planı** olarak onaylanmıştır. Bu plan, Alsancak limanının uzantısı olan çalışma alanı ve yakın çevresine ilişkin temel kararları içermektedir. Bu nazım planın ardından, **1989 yılında İzmir Metropolitan Alanı Nazım Plan Revizyonu** hazırlanmıştır. Nazım planda, Alsancak'ta bir merkezi iş bölgesi önerilmiştir. Liman arkası semtinin planlanmasıyla ilgili önemli adımlardan biri, **2001 yılında Büyükşehir Belediyesi'nin Alsancak'tan Turan'a kadar olan alanları kapsayan, İzmir liman bölgesi için düzenlediği uluslararası kentsel tasarım fikirleri yarışmasıdır**. Bu yarışma ile devam eden nazım plan çalışmaları için kentsel tasarım fikirleri geliştirmek, yarı metruk bir bölge olan **limanın çevresinde yeni bir şehir merkezi oluşturmak ve şehre modern bir imaj oluşturmak amaçlanmıştır**. Bu yarışmada birinci, **Alman mimar Jochen Brandi** olmuştur. Brandi projesinde **Bayraklı ve Salhane semtleri kent merkezi** olarak tanımlanmış ve Bayraklı ören yerinin kentsel gelişimin başlangıç noktası olduğu vurgulanmıştır. Sonraki süreçlerde ise, **2003 yılında 1/5000 Yeni Kent Merkezi Nazım Planı** onaylanmıştır. Bu planın temel ilkeleri körfez çevresinde iki yakayı bütünleştirmek, kentsel gelişmeye ivme kazandırmak, kent imajını değiştirmek, kentsel yaşam kalitesini yükseltmektir. 1/5000 planda **Turan semti ağırlıklı olarak turizm odaklı turistik ve ticari faaliyetler için teklif edilirken, Salhane kısmının "merkezi iş bölgesi" olarak düzenlenmesi** amaçlandı. Alsancak ilçesi ağırlıklı olarak turizm yerleşim alanı olarak planlanmış ve turizm-ticaret, turizm-konut, turizm-ticaret-kültür olarak belirlenmiştir. Ayrıca özel proje alanları ve özel planlama alanları önemli yer tutarken, açık alanlar, kentsel sosyal ve teknik altyapı, kentsel çalışma alanı master planda yer aldı. Bu kapsamda **Gazhane, Sümerbank Kompleksi, Elektrik Santrali, Şark Sanayi Kompleksi ve Türkiye Cumhuriyet Demiryolları arsaları özel proje alanları** olarak gösterildi. Plan notlarında **özel proje alanları,**

koruma kurulu onayı ile tescilli parsel, bina veya ara çevrenin tarihi ve kültürel değerlerine ilişkin mimari projelerin uygulanacağı alanlar olarak tanımlanmıştır. Master planın onaylanmasının ardından uygulama süreci başlamış ancak sermaye eksikliği, planlama sürecindeki uyumsuzluklar, limanın uzun süredir özelleştirilmesi gibi konulardan dolayı uygulama hızlı değildi. Ardından, **2005** yılında esas olarak yapı haklarının artmasıyla ilgili olarak master plan yenilenmiştir. Fakat bundan sonraki süreçte, **2010 yılına kadar planlama alanı ile ilgili gelişmeler davalar ve revizyonlara dayanmaktadır**. Son olarak **2010** yılında Konak ve Bayraklı belediyeleri nihai nazım planın onaylanmasının ardından **1/1000 ölçekli uygulama planlarını hazırlamıştır**. Alsancak Limanı ve Salhane Mahalleleri 1/1000 İmar Planı, 2011 yılında Büyükşehir Belediye Meclisi'nde onaylanmıştır (Peker, 2019).

Alsancak liman arkası alanın tarihsel gelişiminde; bazı olumsuzluklar nedeniyle planların uygulanabilir olmadığı sonucu karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada mavi ekonomi/büyüme senaryosu ile bu sorunları çözüme kavuşturmak, çevresiyle olan kullanımları (Meles Çayı, Kültürpark, liman vs.) dahil ederek bütüncül bir plan yaklaşımı ile söz konusu alanın gelişimine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Alsancak liman arkası alanın doğusunda bulunan Meles Çayı üzerinde birçok proje uygulanmış olup günümüzde, endüstriyel atıksu tabakhaneler (deri sanayi), şarap – alkol, gıda, bitkisel yağ-sabun, tekstil ve metal sanayi kaynaklıdır. (Baran ve Gülay, yy). Uygulanan projeler Meles Çayı üzerinde bir çözüme kavuşturmamış, diğer benzerleri gibi ekolojik anlamda kentleşmenin olumsuz etkilerine maruz kalmış ve bu bağlamda doğal birçok özelliğini yitirmek üzere olmasına rağmen hala önemli bir potansiyel taşımaktadır (Özer ve Şahin, 2021). Turizm yönünden çıkışlar arayan İzmir Kenti'nde, antik, tarihi, dinsel özelliklere sahip olan ancak gereken önem verilmediği **için kentten zaman içinde kopan Meles Çayı ve çevresi**, Alsancak liman arkası ile düşünüldüğünde; gerçekleştirilecek gerekli düzenlemelerle İzmir Kenti'nin turizm potansiyeline önemli katkı sağlayacak özelliklere sahiptir. Bu nedenle derenin çevresiyle birlikte yeniden ele alınması, çevresinin yaşanabilir hale getirilmesi gerekmektedir (Kılıçaslan ve Özkan, 2006). Sümerbank yapısı ile çevresinde insanların çeşitli rekreasyonel aktiviteleri yerine getirebileceği, bulunmaktan zevk aldığı mekânlar Alsancak liman arkası alanda oluşturulması amaçlanmıştır.

2.2. MAVİ EKONOMİNİN MERKEZİ İLE HUB KENTLER (BLUE HUB KAVRAMININ ORTAYA ÇIKIŞI)

“Mavi Ekonomi”, dünya okyanuslarından ve kıyılarından sürdürülebilir zenginlik yaratan ekonomik faaliyetleri içermektedir. Merkez, okyanus ve kıyı kaynaklarının ekonomik kalkınmayı destekleyebileceği ve sağlıklı, dayanıklı okyanusları ve iyi yönetilen kıyı şeritlerini geliştirebileceği yolları incelemektedir.

Mavi ekonomide merkez; balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği, enerji, deniz gözlemi ve teknoloji ve eğitim alanlarında araştırma ve eğitim fırsatlarını iletir, girişimcilik ve ekonomik çeşitlilik desteklenir, kıyı toplulukları için okuryazarlığı teşvik eder, devlet, ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile verimli iç koordinasyonu kolaylaştırır, ticarileşme, iş gücü yaratır, uygulamalı araştırmalar yer alır ve mavi ekonomi için gelişmiş bir inovasyon merkezi sağlar.

“Hub” kelime anlamı olarak, en kısa zamanda ve minimum enerji kaybı ile ulaşılabilen bağlantı odağı demektir. Hub kentler; bölge içindeki konumları ve ulaşım avantajları nedeniyle; enerji, lojistik ve bilgi konularındaki ekonomik taleplere verimli biçimde yanıt vermek için minimum yatırım, zaman ve çabanın harcandığı, bölgesel bağlantı noktası ve ekonomik odak niteliğindeki kentlerdir. “Hub Kentler” iş gücü ve ekonomik aktiviteyi tetikler, gelişim için; doğru planlama kararları, akıllı büyüme stratejileri, yerel iş gücü, ekonomik gelişim ve hizmet verme kapasitesi önemli rol oynar (Trakya Kalkınma Ajansı, 2012). Üç önemli unsuru bulunur: **Fiziksel Bağlantılar** (stratejik konum, bütünlüştürmüş ve güçlü ulaşım, ticari terminaller), **Toplumsal Bağlantılar** (farklı bölgeler, sosyal dokular ve yönetim alanlarının kesişimi, komşularla sosyal ve ekonomik bağlar) ve **Enformatik Bağlantılardır** (bilgi akışı, üniversiteler, teknoloji alanları, enstitüler, telekomünikasyon bağlantıları ya da bilgi merkezleri için bölgesel bir odak). Bu özellikler göz önüne alındığında Alsancak liman arkası alanın eski ve yeni kenti bağlayan odak bir bölge olması sebebiyle “Hub” bir bölge olma potansiyeli söz konusudur. Bu nedenle bu çalışmada “Mavi Ekonominin Merkezi” ile “Hub Kentleri” birleştirilerek Alsancak liman arkası alanın bölgesel koridor – katma değer yaratan bölgesel kentler ağı içinde kentsel bölge olması amaçlanmaktadır.

Tablo 2.2.1. Blue Hub Bileşenleri

BLUE HUB			
	DENİZ HİZMETİ	SANAYİ	GIDA GÜVENLİĞİ
CANSIZ KAYNAKLARIN ÇIKARILMASI, YENİ KAYNAKLARIN ÜRETİLMESİ	Enerji	Yenilenebilir Enerji	Yenilenebilir Enerji Talebi
	Mineraller	Deniz Dibi Mineralcılığı	Mineral Talebi
	Termiz Su	Tuzdan Arındırma	Tatlı Su Talebi
TİCARET	Ulaşım Ve Ticaret	Nakliye Liman Altyapısı ve Hizmetleri	Deniz Ticaretinde Büyüme
	Turizm ve Rekresyon	Turizm	Küresel Turizmin Büyümesi
		Kıyı Geliştirme	Kıyı Kentleşmesi Yerel Düzenlemeler
DENİZ KORUMASI/SAĞLIĞI	Deniz İzleme ve Gözleme	Teknoloji ve Ar-Ge	Deniz Teknolojilerinde Ar-Ge
	Karbon Tutma	Mavi Karbon	Kıyı ve Deniz Koruma ve Koruma Faaliyetlerinde Büyüme
	Kıyı Koruma	Habitat Koruma	
	Atık Bertarafı	Atıkların Özümsemesi	

Bu amaç doğrultusunda; mavi ekonominin merkezi ve hub kavramlarının birbirleriyle entegre edilmesi sonucunda “Blue Hub” kavramı ortaya çıkmıştır. Blue hub, mavi ekonominin merkezini oluşturan, Kültürpark, Alsancak limanı, kordon, meydan, merkez, Meles Çayı, Kıyı ile bölgeler arası gelişim koridoru sağlamaktadır. Bu kapsamda oluşturulan kavramlar: **Enerji, Ekonomik Çeşitlilik, Liman-Kıyı, Yönetim, Kıyı Topluları, Verimli iç Koordinasyon, Ticarileşme, Eğitim, Uygulamalı Araştırma’dır.**

2.3. MAVİ BÜYÜME KAPSAMINDA İNCELENEN ÖRNEKLER/PROJELER

Alsancak liman arkası alanda mavi ekonomi anlayışı ile kentten kopuk olan alanın tekrar kazanılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda mavi ekonomi uygulamalarını içeren dünya örnekleri incelenmiştir.

Bu örneklerden özellikle İspanya Vigo Limanı, Valensiya ve Scirocco limanlarında uygulanan mavi ekonomi uygulamaları üzerinde durulmuştur. Özellikle **Vigo limanı**; dijitalleştirilmiş endüstriyel ve lojistik süreçler, bilgi ve iletişim teknolojileri ve etkin bir yönetim ve idari işleme yoluyla geniş anlamda bağlantılı bir liman, son kullanıcı ile **anahtar bağlantı**, deniz ve kıyı ortamlarının korunmasını ve korunmasını, doğal kaynakların sorumlu kullanımını ve enerji verimliliğini ve sürdürülebilirliğini teşvik eden bir **yeşil liman** ve bilgi ve bilgi aktarımına, Ar-Ge’ye, girişimcilğe ve farklılaşan ticari stratejilere adanmış bir ekosistemde yer alan **yenilikçi bir liman** olarak projelendirilmiştir.

Şekil 2.3.1. Dünya Örnekleri

Çalışma kapsamında incelenen örneklerde; biyoteknoloji ve mavi enerji, yapay liman, acil yönetim, kendi kendine yeten liman, festival, atık, mavi turizm, miras değer geliştirilmesi ve eğitim projeleri gerçekleştirmişlerdir. Mavi ekonomi ile turistik çekim merkezi olmayan alanlar, turist rotası geliştirerek alanı canlandırma projeleri üretmişlerdir. Bunun yanı sıra; Eems-Dollard Halici – Delfzijl (Hollanda) bölgesinde oluşan tortulardan kil elde edilmesi ve elde edilen kilin yeşil alanlarda kullanılması projeleri vardır (PLAN BLEU, 2020).

2.4. ENDÜSTRİYEL ALANLARIN DÖNÜŞÜMÜ

Sanayi alanlarının dönüşümleri; hem kamusal yararı göz önünde bulunduracak hem de kentsel tasarım projeleri ile kent halkının yaşam kalitesine önemli katkılar sağlayacak projelerdir. Ülkemizde endüstriyel dönüşüm kavramı henüz yeni bir kavramdır. Fakat bilinmektedir ki kente kimlik kazandıran, onu geçmiş ile bir arada tutan, kent belleğinin saklı kalmasına büyük katkı sağlayan en büyük parametrelerden birisi de yapılardır. Bu anlamda konut bölgeleri dışında en önemli yapı birimlerini endüstri yapıları oluşturmaktadır. Böylelikle hem kent, eski kullanımın ardından yeni bir kullanıma sahip olmuş olacak hem de kentin tarihinde izler bırakan yapılar/mekânlar tarihe gömülmemiş, aksine adeta kent belliğini diri tutan bir yapıtaşına hatta belki de landmark (kent simgesi) haline dönüşmüş olacaktır. Endüstriyel alanların dönüşümüne İzmit'in merkez kıyı şeridi bölgesinde bulunan Seka Kâğıt Fabrikası örnek olarak verilebilir. Fabrika, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesinin ardından kâğıt fabrikası kimliğinden bir kent parkı kimliğine bürünmüş ve adı 'Sekapark' olarak değiştirilmiştir (Döner, S., Kaya, S. ve Yerli, Ö., 2015).

Bu çalışma kapsamında Alsancak liman arkası alanda bulunan endüstriyel mirasların senaryo çerçevesinde dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Özellikle Sümerbank yapısının Meles Çayı ile ilişkilendirilerek canlandırılması amaçlanmaktadır.

3. 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANINDA ÇALIŞMA ALANI

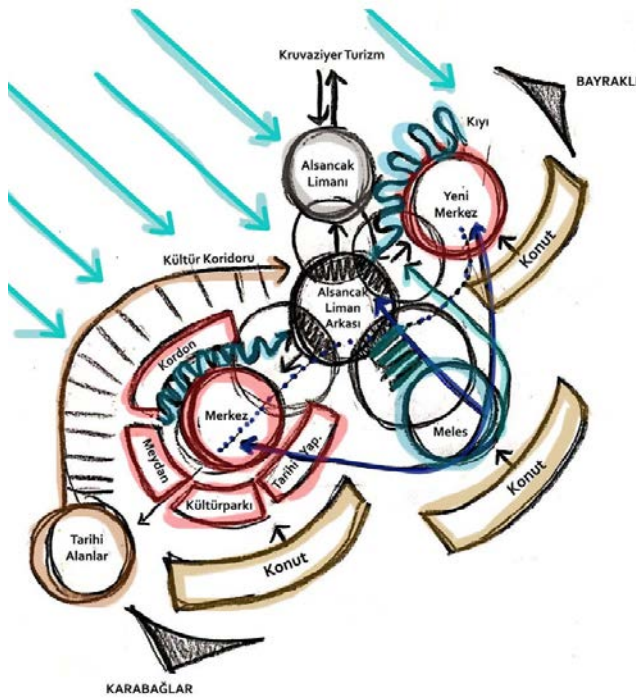
1/100.000 ölçekli mavi ekonomi senaryosu kapsamında "Kıyı Bölümlemesi" çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada; özel statülü alanlar, arazi kullanımı, jeomorfolojik yapı ve sektörel eğilimler dikkate alınarak toplamda on bölgeye ayrılmıştır (**Turizm ve Yerleşim Alanlarının Yoğun Olduğu Bölgeler, Dikili Limanı, Aliağa Limanı, Özel Statülü Alanlar** (Gediz, Karaburun), **Metropolitan Alan, Turizm Bölgeleri, Orman Alanı, Havza Bölgeleri** (Gediz, Küçük Menderes ve Bakırçay)). Sorunsala yönelik plan çalışması yapılacak alan "**M1: Metropolitan Alan**" bölgesinde yer almaktadır. 1/100.000 ölçekte bu alan için verilen kararlar; liman geliştirme,

kruvaziyer turizm geliştirme bölgesi olması, kentsel kıyının kullanımı (spor, rekreatif, kültür), Aliğa, Kemalpaşa, Torbalı ilçelerine bağlantı verilmesidir.

4. 1/25.000 ÖLÇEKLİ ARAZİ KULLANIMI VE KENTSEL İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1/100.000 ölçekteki plan kararlarını uygulayabilmek için öncesinde 1/25.000 ölçekte plan çalışması yapılması gerekmektedir. Planlama çalışması gerçekleştirilmeden önce; 1/25.000 ölçekte arazi kullanımı gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen 1/25.000 ölçekli arazi kullanım çalışması sonucunda; geleneksel doku ve yeni şehir dokusu arasında kalan bir bölge olması sebebiyle her bölgeden insanı kendine çeken ve aks / odak noktalarının kesiştiği alan olarak planlanabilir.

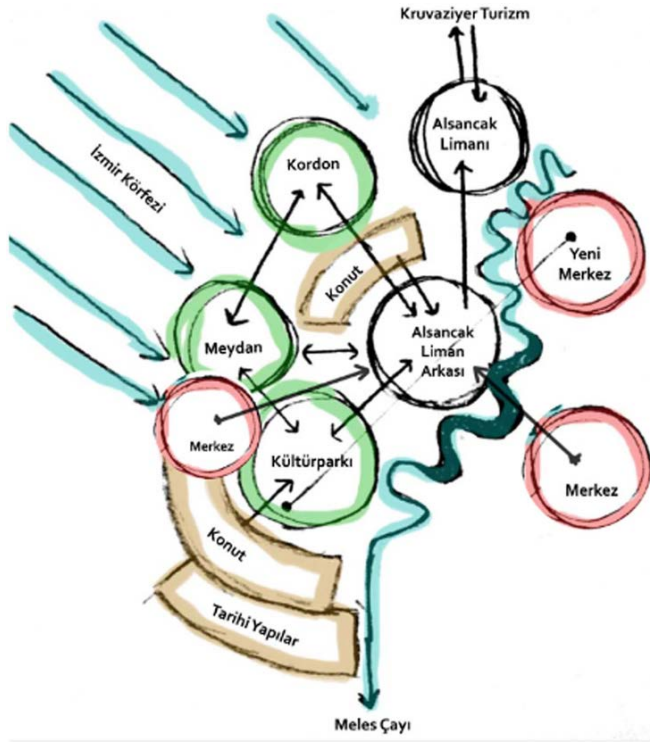
Bu doğrultu da Alsancak liman arkası alanın bütünsel bir yaklaşımla ve 'Blue Hub' kavramının özgünleşmesi için etrafında olan kullanımlarla beraber ilişkilendirilmelidir. Özellikle kültürel miras alanlarının değerlendirilmesi için Konak ilçesinde bulunan diğer tarihi alanlarla tarihi bir koridor oluşturulmalıdır. Meles Çayı'nın önemi unutulmamalıdır. Özellikle kentin belleğinde önemli bir endüstriyel miras olarak yer alan Sümerbank'a ait yapıların (kültürel biri ilişki) kurularak yenilikçi yöntemlerle kente entegre edilmesi amaçlanarak Meles Çayı ile ilişkilendirilmelidir.

Şekil 4.1. 1/25.000 Ölçek Kentsel İlişkilerin İrdelenmesi

Alsancak liman arkası alanının tarihsel sürecine bakıldığında sosyo-ekonomik gelişmişliğin göz önünde bulundurulmadığı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Konak ilçesinin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesine bakıldığında; en yüksek ilçe olduğu görülmüştür fakat Türkiye içerisinde on birinci sıradadır. Bununla beraber İzmir ili içerisinde Karabağlar ve Bayraklı ilçeleri sondan iki sırayı almışlardır. Hem Konak ilçesinin hem de Karabağlar ve Bayraklı ilçelerinin sosyo-ekonomik gelişmişliklerini yükseltmek göz önünde bulundurulmalıdır (İzmir Ticaret Odası, 2022).

5. 1/5.000 ÖLÇEKLİ ARAZİ KULLANIMI VE KENTSEL İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1/25.000 ölçekteki plan kararlarını alt ölçeklerde uygulayabilmek için 1/5.000 ölçekte plan çalışması yapılması gerekmektedir. Bu nedenle 1/5.000 ölçekte arazi kullanımı gerçekleştirilmiştir.

Şekil 5.1. 1/5.000 Ölçek Kentsel İlişkilerin İrdelenmesi

Gerçekleştirilen 1/5.000 ölçekli arazi kullanım çalışması sonucunda; kentsel kullanımlar daha ayrıntılı olarak incelenmiştir. Alsancak liman arkası alanın ilişkili olduğu diğer kullanımlar açık ve net bir şekilde ortaya konulmuştur. Genellikle konut, ticaret faaliyetlerinin yer aldığı kullanımlar görülmektedir. Alsancak liman arkası alanda ise, inşaat alanlarının olduğu, sanayi, depolama, spor, üniversite, konut, ticaret alanlarının olduğu saptanmıştır. Kentsel ilişkiler irdelendiğinde ise, kordon, merkez, Alsancak limanı, yeni merkez, Kültürpark, meydan kullanımlarla beraber değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

6. 1/1.000 ÖLÇEKLİ ARAZİ KULLANIMI

1/5000 ölçekli plan çalışmalarına geçmeden önce 1/1000 ölçekte arazi kullanımı gerçekleştirilmiştir. Google Earth Pro ve Google Maps programları kullanılarak, İzmir ili çalışma alanı sanal ortamda gezilerek tek tek yapıların statüsü, kat sayısı ve kullanımları analiz edilmiştir. Buna göre mevcutta bulunan nazım imar planına uymayan alanların olduğu, yüksek katlı yapıların olduğunu saptanmıştır. Alsancak liman arkasına gerçekleştirilen kentsel baskı ortaya konmuştur. Bu bağlamda kat analizi, 3D çalışması ve doluluk-boşluluk analizleri gerçekleştirilmiştir.

7. HİPOTEZ

Bu noktaya kadar elde edilen verilerden bir hipotez oluşturulmuştur. Mavi ekonomi senaryosuna göre merkez, liman arkası alan, yeni merkez, Alsancak limanı, Meles Çayı, Kordon, meydan, Kültürpark ve konut alanları birbirleriyle mekansal olarak ilişkili midir? araştırma sorusuna dayanarak; "Merkez, liman arkası alan, yeni merkez, Alsancak limanı, Meles Çayı, Kordon, meydan, Kültürpark ve konut alanları birbirleriyle mekansal kullanım karakterlerine göre birbirleriyle ilişkilidir." hipotezi üretilmiştir. Buna göre; bağımsız değişken, mavi büyüme senaryosunda mekanların kullanım karakterleri iken bağımlı değişken, kullanılan mekanların arasındaki ilişkidir.

8. ANALİZLER

8.1. MEVCUT DURUM ANALİZLERİ

-Çalışma alanının **nüfus ve eğitim durumu** incelendiğinde; Akdeniz, İsmet Kaplan ve Çınarlı Mahalleleri en yüksek eğitim seviyesine sahip mahalleler olduğu ortaya çıkmıştır. En yüksek nüfusa sahip alanlar ise, Kültür, Alsancak, Mimar Sinan ve Kahramanlar Mahalleleridir. Bununla beraber çalışma alanı olan Alsancak Liman Arkası alanın eğitim durumu ilkökul seviyesinin yüksek olduğu saptanmıştır.

-Yürürlükte olan 1/5000 Nazım İmar Planı'nda çalışma alanı; kat sayılarının mevcuttaki durumla bağdaşmadığı yönündedir. Bununla beraber "Ticaret-Konut, Ticaret-Turizm, MİA" alanları belirlenmiştir. Kültürel miras alanlarının bulunduğu alanlar ise, "**Özel Proje Alanı**" olarak adlandırılmıştır.

-1/1000 ölçekte daha ayrıntılı Alsancak liman arkası alanda bulunan yapıların kategorileri saptanmaya çalışılmıştır. Bunun sonucunda, **üretim, eğitim, depolama, yönetim, konut** alanlarının varlığı saptanmıştır. Alsancak liman arkası alanda bulunan yapıların yapısal sistemi bakıldığında, geleneksel inşaat teknikleri, çelik ve betonarmenin ilk örneklerinin olduğu, yeni binalar saptanmıştır.

-Çalışma alanının **erişilebilirliği** irdelendiğinde; en çok batı tarafından (Alsancak Mah.) erişim aldığı ortaya konmuştur. Ayrıca Kruvaziyer yolcu iskelesinden, Pasaport ve Alsancak iskelesinden erişim yetersiz olup, Alsancak Liman Arkası alana direkt erişim bulunmamaktadır.

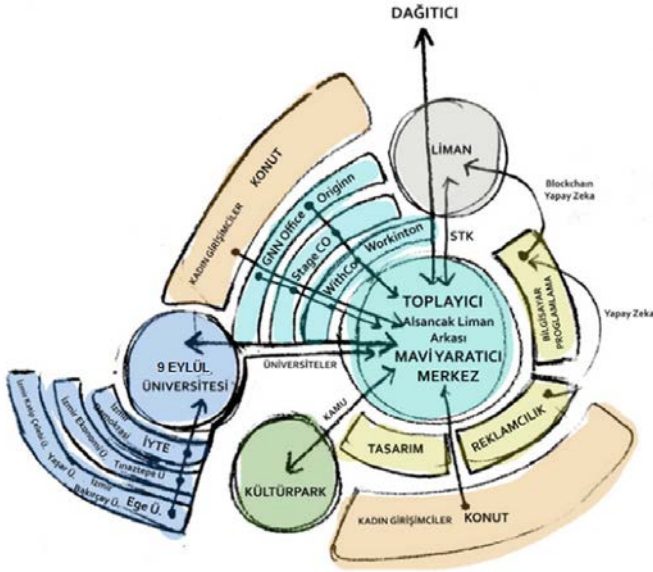
-Alsancak liman arkası alanda; yüksek katlı yapıların yapılaşmaya başlaması, diğer **kentsel alanların baskısı** sonucu olduğu saptanmıştır.

-Alsancak liman arkası alana yönelik **kültürel miras alanları, eğitim, baki, yükseklik** analizleri gerçekleştirilmiş olup Meles Çayı taşkın riski için "**Buffer**" analizi oluşturulmuştur.

8.2. SENARYOYA YÖNELİK ANALİZLER

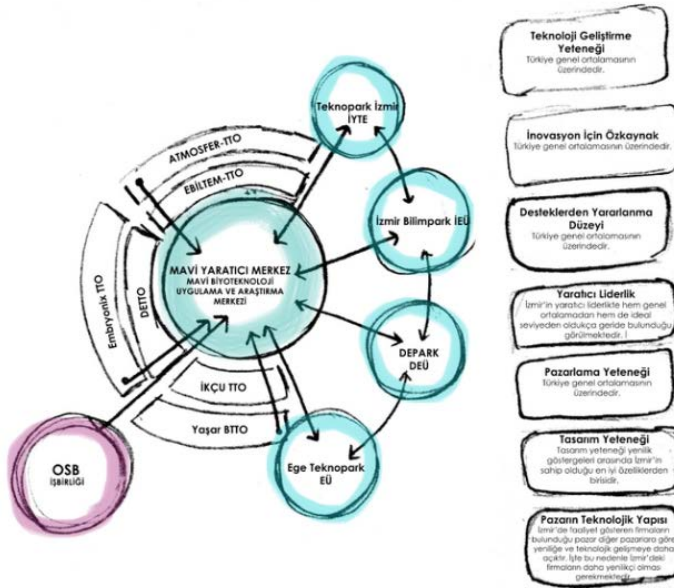
Mavi ekonomi senaryosu kapsamında hub bölge nasıl oluşturulur? Alsancak liman arkası alan, mavi ekonomi senaryosuyla hub bölgede nasıl odak alan olmalı? sorularıyla yola çıkılarak analiz edilmiştir.

-Çalışma alanı özelinde enerji bakımından **baki analizi** gerçekleştirilmiş olup bu analiz sonucunda ise; güneş enerjisi elde edilebilecek alanlar saptanmıştır. Güney bakıda olan alanlar belirlenmiştir. Alsancak liman arkası alanda güneş enerji potansiyelinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 8.2.1. Alsancak Liman Arkası Alanının Mavi Yaratıcı Merkeze Dönüşümü

-İzmir ili için önem taşıyan **yaratıcı endüstri kavramı**, Alsancak liman arkası alan için irdelenmiştir. Alsancak liman arkası alanda yaratıcı endüstrileri kullanarak bölgesel katma değer oluşturulabilir mi? sorusundan yola çıkarak araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışma alanında kültür üretimi ile gelişecek; yaratıcılık, yenilik ve teknoloji odağında "Yaratıcı Endüstriler Bölgesi" oluşturulması alternatif bir kalkınma modeli geliştirilmesine olanak yaratacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda çalışma alanının yaratıcı endüstriler bağlamında 'Mavi Yaratıcı Merkez'e dönüştürülmesi hedeflenmiştir.

Şekil 8.2.2. Mavi Yaratıcı Merkez'in Mavi Biyoteknoloji Konusunda Uzmanlaşması ve İş Birlikleri

-Alsancak liman arkası alanının mavi yaratıcı merkeze dönüşmesi için **teknoloji** kavramı irdelenmelidir. Bu kapsamda; İzmir ilinin inovasyon yönündeki eğilimleri incelenerek teknolojik durumu ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çalışma sonucunda; Teknoloji Geliştirme Yeteneği, İnovasyon için Özkaynak, Yaratıcı Liderlik, Tasarım Yeteneği gibi konular analiz edilerek alanın teknolojik potansiyeli ele alınmıştır. Alanın mavi biyoteknoloji konusunda uzmanlaşması ve bu doğrultuda; sürdürülebilir balıkçılık, ar-ge çalışmaları ve Meles Çayı üzerinde incelemelerinin yapılacağı "Uygulama ve Araştırma Merkezi" kurulabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

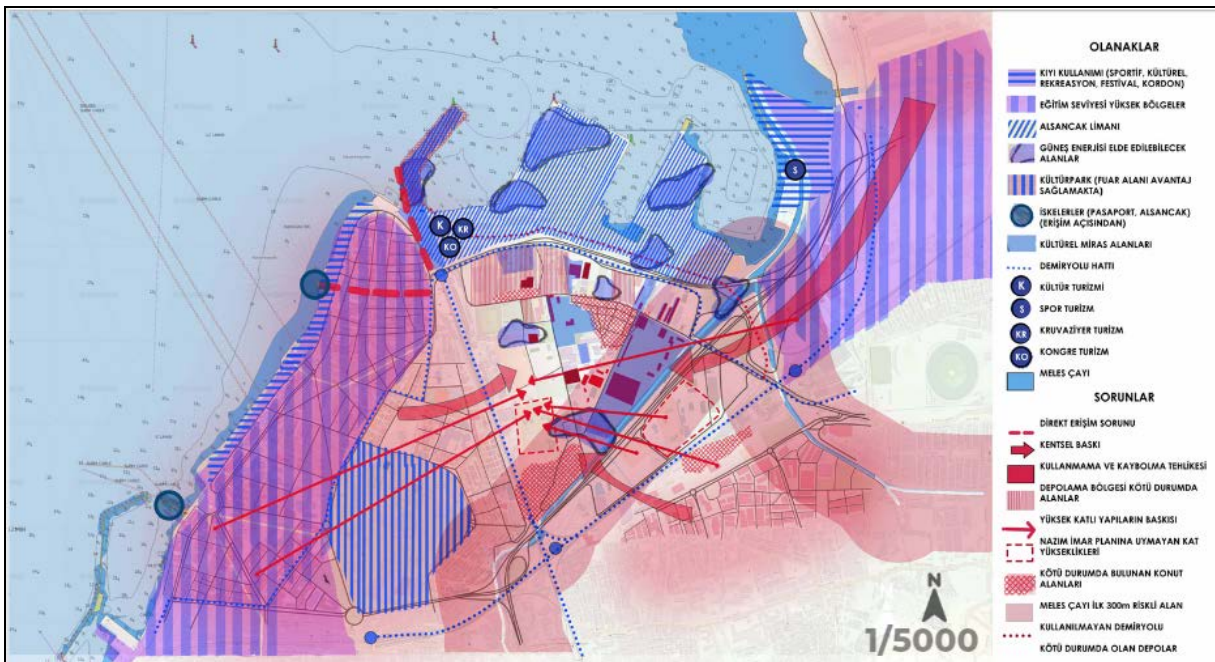
-Mavi ekonomi senaryosunda **deniz ulaşımı** önem taşımaktadır. Bu nedenle geliştirilmesi amaçlanan blockchain teknolojisi gibi gelişmelerle Alsancak liman arkası alanın bu konuda eğitimlerle öncü olması hedeflenmektedir.

-Mavi ekonomi senaryosunda **krvaziyer turizm** konusu da önem taşımaktadır. Alsancak liman arkası alanın krvaziyer turizmle gelen yolcuları çekme, **cazibe odağı** olması konusunda güncel durumda zayıftır. Zaten günümüzde krvaziyer turizm, Alsancak limanında durma noktasına gelmiştir. Bunun nedeni; yüksek teknoloji

gemilere yeterli olmaması, gelen yolcuların ihtiyacını giderelememesi gibi sorunlardır. Bu çalışmada öncelikli olarak Alsancak limanının yeni nesil gemilere yönelik olmasını sağlamak ve Alsancak liman arkası alanda gelen yolcuların ihtiyacını karşılayacak mekanlar (restoran, kafe, eğlence merkezi) oluşturmak amaçlanmaktadır.

-Alsancak liman arkası alanda **endüstriyel miras alanları**; mavi ekonomi senaryosu doğrultusunda korunmalı ve değerlendirilmelidir. Bu kapsamda kruvaziyer turizm ile gelen yolcuları söz konusu alana çekebilmek için endüstriyel miras alanların yeniden işlevlendirilmesi (eğitim, araştırma ve uygulama merkezi vb.), sanayi turizmi gerçekleştirilmesi ve diğer endüstriyel miraslarla beraber kurgulanarak kültür yolu oluşturulması hedeflenmektedir.

Son olarak tüm bu analizler düşünülerek söz konusu alan için **sorun-olanak** analizi gerçekleştirilmiştir.

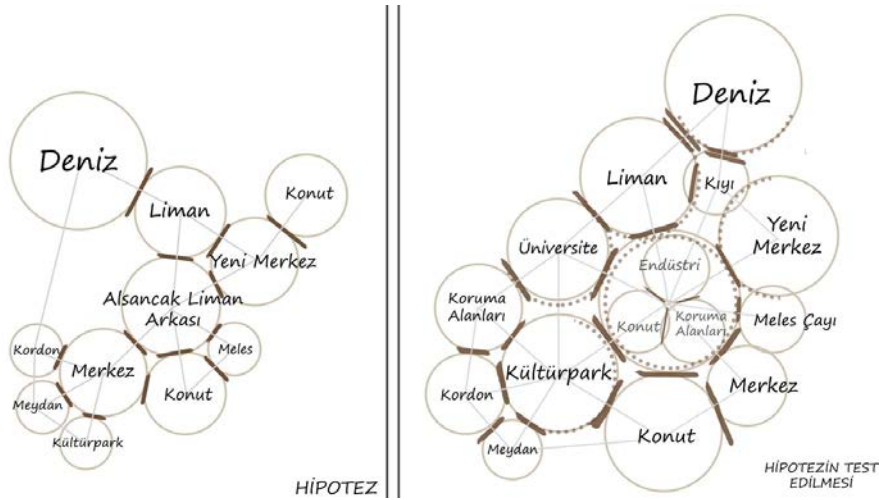
Şekil 8.2.3. Alsancak Liman Arkası Alan Sorun-Olanak Analizi

Tüm bu analizler sonucunda; arazi kullanım (1) , yükseklik ve eğim (2), kültürel miras alanları (3) ve enerji (4) potansiyellerine göre bölgeleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bölgelemeler çakıştırılarak **sentez** elde edilmiştir. Sentez sonucunda; ticaret-turizm, ticaret-depolama, sanayi-depolama, ticaret-konut, konut, yüksekliği fazla olan konut, proje, alanda güneş enerji potansiyelli, liman-güneş enerjili, kıyı, kıyı-koruma, eğitim-koruma, Kültürpark-koruma, koruma ve Meles Çayı-Koruma (Sümerbank) alanları ortaya çıkmaktadır.

Şekil 8.2.4. Alsancak Liman Arkası Alan Sentez Çalışması

9. HİPOTEZİN TEST EDİLMESİ

Şekil 9.1.1. Hipotezin Kurgulanması (1) ve Sonuçlandırılması (2)

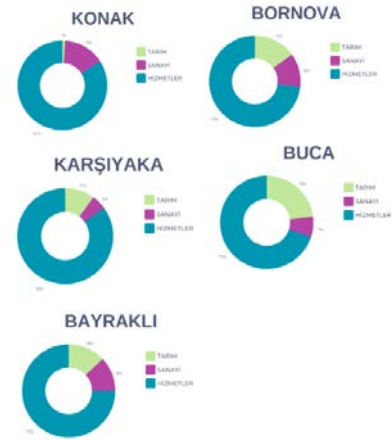
Kurgulanan hipotezin (1) test edilmesinde (2), Alsancak liman arkası alanının diğer kullanımlarla ilişkili olduğu, ilk kurulan hipoteze göre kullanımların arttığını ve önem sırasının değiştiğini sonucuna varılmıştır.

10. PLAN ÇALIŞMALARI

10.1. 1/25.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLAN ÇALIŞMASI

Tablo 10.1.1. 2040 Yılı İçin Hedeflenen Nüfus Hesaplamaları ve Yaş Grupları

İLÇELER	(2022) MEVCUT:				(2040) SENARYO:				NÜFUS ARTIŞ (%)
	NÜFUS	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	NÜFUS	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	
KONAK	322.277	-	-	-	-	%1	%15	%84	-
BAYRAKLI	298.519	38.807	35.822	223.890	348.519 (+50.000)	%13 45.308	%12 41.822	%75 261.389	%16,75
KARŞIYAKA	346.264	34.626	17.313	294.325	459.424 (+113.160)	%10 45.942	%5 22.971	%85 390.511	%32,7
BUCA	522.404	120.153	36.568	365.683	577.514 (+55.110)	%23 132.828	%7 40.426	%70 404.260	%10,55
BORNOVA	454.470	68.171	54.536	331.763	683.700 (+229.230)	%15 102.555	%12 82.044	%73 499.101	%50,44
TOPLAM	1.621.657	95.890	52.834	445.297	2.069.157	119.646	68.594	569.693	%27,6

1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Plan çalışması; Konak, Bayraklı, Karşıyaka, Buca ve Bornova ilçelerini kapsamaktadır. 2022 yılına ait mevcut değerler üzerinden hesaplamalar gerçekleştirilerek **2040 yılı için 447.500 ek nüfus** önerilmiştir.

YAŞ GRUPLARI	GELECEK NÜFUS (2040)	MEVCUT KONAK	MEVCUT BAYRAKLI	MEVCUT KARŞIYAKA	MEVCUT BUCA	MEVCUT BORNOVA
0-4	%8	%12	%10	%12	%15	%10
5-14	%16	%13	%20	%13	%18	%20
15-65	%70	%15	%20	%15	%30	%20
65+	%6	%60	%50	%60	%37	%50

Mavi ekonomi senaryosu doğrultusunda gelecek olan ek nüfusu dört farklı yaş

grubu için yüzdeler belirlenmiştir. Bu durumda **15-65** yaş aralığına **%70** en yüksek değer öngörülmüştür.

Tablo 10.1.2. 1/25.000 Plan 2040 Yılı Ek Nüfus Donatı Hesaplamaları

DONATI		EKLENECEK NÜFUS			2035 NÜFUS		
		447,500			2,401,434		
NÜFUS GRUPLARI		m ² /kişi	Gerekli m ²	Gerekli ha	m ² /kişi	m ²	ha
ALTYAPI ALANLARI							
EĞİTİM TESİSLERİ ALANI	Anaokulu	0.60	268.500	26.85	0.60	1.440.860	144.09
	İlkokul	2.00	895.000	89.50	2.00	4.802.868	480.29
	Ortaokul	2.00	895.000	89.50	2.00	4.802.868	480.29
EĞİTİM TESİSLERİ ALANI	Lise	2.00	895.000	89.50	2.00	4.802.868	480.29
	Özel Eğitim, Rehabilitasyon ve Rehberlik Merkezleri						
AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	Çocuk Bahçesi	15.00	6.712.500	671.25	15.00	36.021.510	3602.15
	Park						
	Meydan						
	Semt Spor Alanı						
	Botanik Parkı						
	Mesire Yeri						
SAĞLIK TESİSLERİ ALANI	Rekreasyon						
	Aile Sağlık Merkezi	1.50	671.250	67.13	1.60	3.842.294	384.23
	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi						
	Doğum ve Çocuk Bakım Evleri						
	Devlet Hastaneleri						
SOSYAL ve KÜLTÜREL TESİSLER ALANI	İhtisas/Eğitim ve Araştırma Hastaneleri						
	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastaneleri						
	Sağlık Kampüsleri						
SOSYAL ve KÜLTÜREL TESİSLER ALANI		1.25	559.375	55.94	1.50	3.802.151	380.22
İBADET YERİ	Küçük ibadet yeri	0.75	335.625	33.56	0.75	1.801.076	180.11
	Orta ibadet yeri						

Çalışma kapsamında getirilen ek nüfus için donatı hesaplanmalıdır. Bu nedenle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yayınladığı "Farklı Nüfus Gruplarında Asgari Sosyal ve Teknik Altyapı Alanlarına İlişkin Standartlar ve Asgari Alan Büyüklükleri Tablosu"na göre hesaplanmıştır. Buna ek olarak, Konak, Bornova, Bayraklı ve Karşıyaka ilçeleri için öneri "İkincil Merkez" alanları hesaplanmıştır.

Konak; 212.000 nüfus için 640.000 m², **Bornova**; 400.000 nüfus için 1.260.000 m², **Bayraklı**; 300.000 nüfus için 1.140.000 m² ve **Karşıyaka**; 340.000 nüfus için 1.100.000 m² merkezi alan önerilmiştir.

Bu kapsamda 1./25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı için mavi ekonomi senaryosuna göre beş başlıkta **hedefler ve stratejiler** belirlenmiştir.

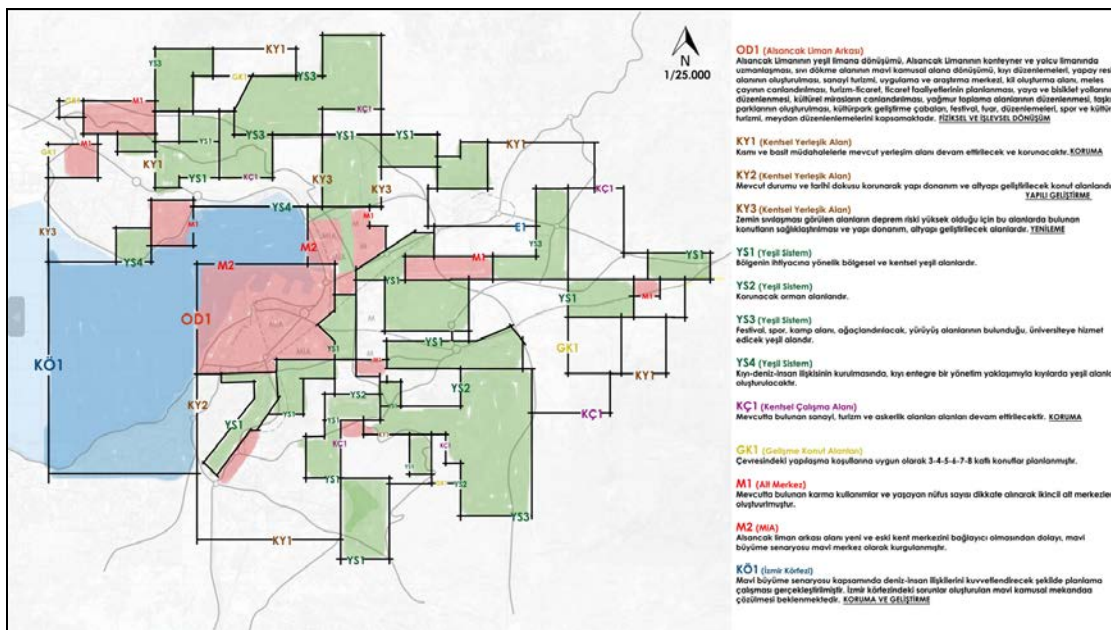
Tablo 10.1.3. 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Hedefler ve Stratejiler

SEKTÖR	ALT SEKTÖR	HEDEFLER	STRATEJİLER	PLAN KARARLARI
DENİZ YAŞAM KAYNAKLARI (SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ)	Balıkçılık	<p>1. İzmir’de balıkçı tekneleri ve balıkçılık potansiyelinin yüksek olmasına rağmen avcılıkta %1,1’ini karşılamakta bu oranı arttırmak</p> <p>2. Midye üretimi ve balıkçılığı birleştirmek</p> <p>3. Balık çiftliklerinin çevreye verdiği koku ve kirliliği önlemek</p> <p>4. Su ürünleri yetiştiriciliği yapan kooperatiflerin ekonomik katkısını arttırmak</p>	<p>1.1. İzmir körfezinde bulunan balık çiftliğinde üretimin artırılması</p> <p>2.1. Balık çiftliklerinde kullanılan yemlerden dolayı oluşan kirliliği; balık çiftlikleri ve midye üretim alanlarının bir arada entegre edilmesiyle önlemesi ve bir ekonomik girdi sağlanması</p> <p>3.1. Balık üretiminde artırma sistemlerinin yaygınlaştırılması</p> <p>4.1. İzmir körfezindeki bulunan balıkçılık kooperatiflerinin örgütleme, fiziksel altyapısı ve pazarlama imkanlarının artırılması</p> <p>4.2. Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinde sürdürülebilirlik, Ar-Ge çalışmalarının yürütülmesi ve yetiştiricilik sistemlerinde modernizasyonun sağlanması</p>	<p>-BOSTANLI-KARŞIYAKA’DA YAPILAN BALIKÇILUĞIN DENETİMİ ARTTIRILACAKTIR.</p> <p>- BOSTANLI- KARŞIYAKA BALIK ÜRETİM ALANINDA MIDYE ÜRETİMİNİN SAĞLANACAKTIR.</p> <p>- BOSTANLI-KARŞIYAKA BALIK ÜRETİM ALANINDA ARITMA SİSTEMİ KULLANILACAKTIR.</p> <p>-KARŞIYAKA-MAVİŞEHİR, KARŞIYAKA-BOSTANLI VE MORDOĞAN KOOPERATİFLERİNİN ÖRGÜTLENMESİ VE İŞBİRLİĞİ SAĞLANACAKTIR.</p> <p>-MORDOĞAN BALIKÇILIK KOOPERATİFLERİ PİLOT BÖLGE SEÇİLİP EĞİTİM, DANIŞMANLIK, BİLGİLENDİRME VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ GELİŞTİRİLECEKTİR.</p>
YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI (MAVİ ENERJİ)	Güneş Enerjisi	<p>1. Yenilenebilir enerji yatırımları desteklenerek 2040 yılına kadar elektrik iletim ve dağıtım kayıplarının %15’e düşürmek ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasının sağlanmasını sağlamak</p>	<p>1.1. Bayraklı ve Karşıyaka ilçelerinde potansiyel güneş enerjisinin değerlendirilmesi</p> <p>1.2. Balçova, Karşıyaka-Bayraklı, ilçelerinde jeotermal enerjinin değerlendirilmesi</p>	<p>- BALÇOVA, KARŞIYAKA-BAYRAKLI, İLÇELERİNDE, HASSAS ALANLARI DA GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK JEOTERMAL KAYNAK POTANSİYELİ DEĞERLENDİRİLİP, 6 45 MWE KURULU GÜÇE SAHİP JEOTERMAL ENERJİ SANTRALI KURULACAKTIR VE JEOTERMAL ENERJİNİN KULLANIM ALANI GENİŞLETİLECEKTİR.</p> <p>- ELEKTRİK İÇİN KULLANILAN YAKITIN ÜRETTİĞİ CO₂ MİKTARINI; JEOTERMAL ENERJİ İLE ELEKTRİK ÜRETİLEREK AZALTILMASINI SAĞLANACAKTIR.</p>

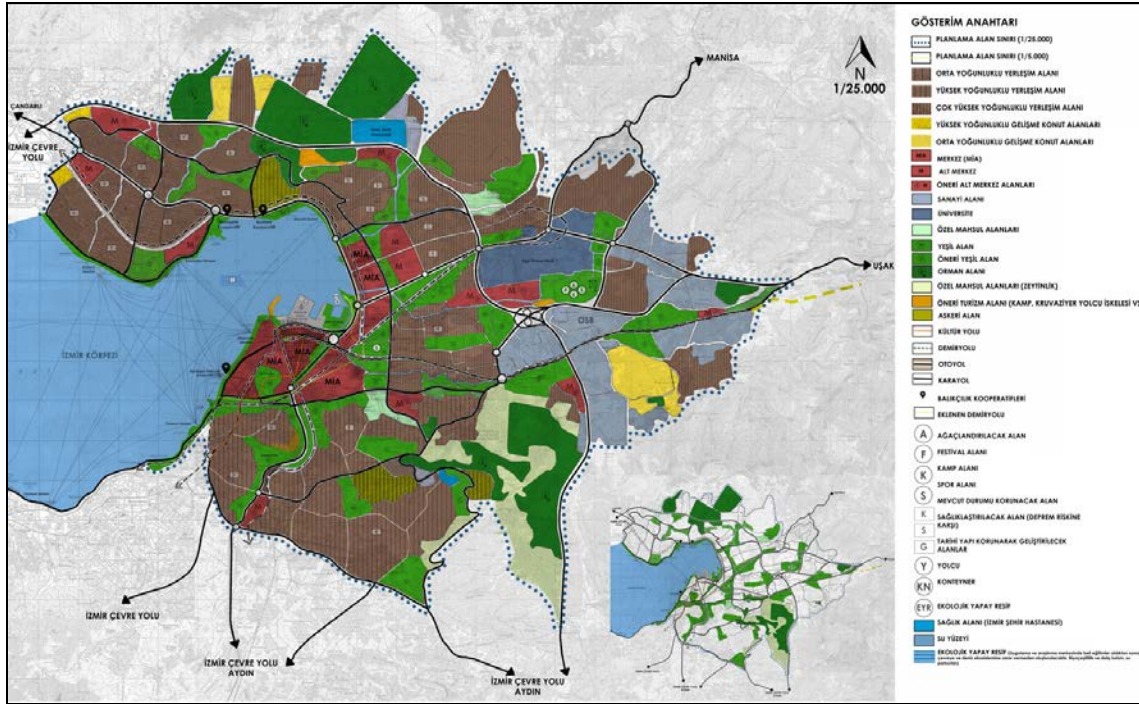

KIYI TURİZMİ	Deniz, Spor, Kültür, Kruvaziyer Turizm	1. Kruvaziyer turizmde İzmir'in birinci olmasını sağlamak 2. Kruvaziyer yolcuların yapmış olduğu çevresel tahribatı önlemek için gerekli tedbirler almak	1.1. Alsancak limanının yeni nesil gemilere hizmet vermesi 1.2. Şehir içinde yeni turizm rotalarının belirlenmesi 2.1. Eko-Turizm anlayışının gerçekleştirilmesi	- ALSANCAK LİMANIYLA GELEN YOLCULARIN ÇEŞME İLÇESİ İLE BAĞLANTISI KURULACAKTIR. - KRUVAZİYER YOLCULARININ ŞEHİR İÇİNDE GEZİNMELERİ İÇİN ALTERNATİF ULAŞIM ARAÇLARI SAĞLANACAKTIR. - DÜZENLENEN ULUSLARARASI KRUVAZİYER FUARLARINA KATILARAK GEREKLİ TANITIM ÇALIŞMALARI YAPILACAKTIR.
TEKNOLOJİ	Akıllı Liman Blockchain	1. İzmir'in dünyada %1 otomasyonlu limanlar arasında girmesini sağlamak.	1.1. İzmir limanının dijitalleşme, yapay zekâ, blockchain gibi teknolojilerin kullanımını öne çıkarılması 1.2. Bölgenin yerel, ulusal ve uluslararası ölçekte bilgi alışverişini ve ağlarla iletişimini erişimini güçlendirmek üzere iletişim altyapısı geliştirilmesi 1.3. Teknoloji girişimciliğinin desteklenmesi 1.4. Üniversitelerde dijital dönüşüm eğitim fırsatlarını geliştirilmesi 1.5. Teknoloji firmaları ve limanlar için bir ağ iletişimi sağlanması ve Alsancak liman arkasının bu ağa dahil edilmesi	- TCDD LİMANI AKILLI LİMAN HALİNE GETİRİLECEKTİR (LİMAN 4.0.).
DENİZ TAŞIMACILIĞI	Yolcu Taşımacılığı Yük Taşımacılığı Ulaşım Hizmetleri	1. TCDD İzmir limanının demiryolu bağlantısını güçlendirmek 2. Limanlarda çevre koruma yaklaşımı geliştirmek	1.1. Liman, sanayi ve balıkçılık alanlarının demiryolu bağlantısını güçlendirilerek ulaşım erişimini artırılması 2.1. İzmir limanının yeşil sertifika alınmasının sağlanması 2.2. Gemi bekleme alanlarında bekleyen gemilerin dizel yakıt kullarımlarına alternatif olarak elektrikli yakıt kullanılması 2.3. Alsancak limanının konteyner ve yolcu limanı olarak uzmanlaşmasını sağlamak ve sıvı dökme alanın dönüştürülmesi	-LİMANLARLA İLGİLİ DEMİRYOLU GELİŞİMİNİN, LİMANLAR İLE HİTERLAND ARASINDA RAHAT TAŞIMACILIK SAĞLAYACAK ŞEKİLDE KONTEYNER TALEBİ GÖZ ÖNÜNE ALINARAK YAPILACAKTIR. -ULAŞIM AĞININ GELİŞTİRİLMESİ SURETİYLE MAL VE HİZMET DEĞİŞİMİ İŞLEMLERİ GÜÇLENDİRİLECEKTİR. - TCDD LİMANININ YEŞİL SERTİFİKA ALABİLMESİ SAĞLANACAKTIR. -TCDD İZMİR LİMANININ DEMİRYOLUNU KULLANARAK
				KEMALPAŞA LOJİSTİK KÖY İLE BAĞLANTISININ SAĞLANACAKTIR. -LİMANLAR ARASINDAKİ BAĞLANTININ DEMİRYOLU İLE SAĞLANARAK CO ₂ AZALTILMASI SAĞLANACAKTIR. -TCDD LİMAN GELİRLERİ LİMAN YATIRIMLARI, BALIKÇILIK KOOPERATİFLERİ İÇİN AYRILACAKTIR. - İZMİR LİMANINDA BEKLEYEN GEMİLERİN DİZEL YAKIT KULLANIMLARINA ALTERNATİF OLARAK ELEKTRİKLİ YAKIT KULLANILMASININ TEŞVİK EDİLMESİ SAĞLANACAKTIR. -ALSANCAK LİMANIN SIVI DÖKME ALANININ MAVİ DÖNÜŞÜM PARKINA CEVRİLECEKTİR.

Hedefler ve stratejiler belirlendikten sonra 1/25.000 ölçekli planın **müdahale biçimleri** ortaya konulup 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ortaya konulmuştur.

Şekil 10.1.1. 1/25.000 Ölçekli Planın Müdahale Biçimleri

Şekil 10.1.2. 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

10.2. 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN ÇALIŞMASI

Tablo 10.2.1. 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Donatı Hesaplamaları 1

Nüfus	Mahalle	Eğitim Tesisi Alanı			Açık ve Yeşil Alanlar			Sağlık Tesisi Alanı					
		Adet	Durum (m ²)	m ² /kişi	Adet	Durum (m ²)	m ² /kişi	Adet	Durum (m ²)	m ² /kişi			
5.581	Alıncak	1 Lise	3.200m ²	-	1 (Koridor)	42.000 m ²	-	1 Ağz ve Diş Sağlığı	1.330 m ²	-	1 Abancak Kent Hastanesi	506 m ²	-
		1 İlkokul	1.160 m ²	-									
		1 İlkokul	1.700m ²	-									
		1 Anasokulu	826 m ²	-									
8.234	Kübir	1 Ortaokul	4.930 m ²	-	1 (Koridor)	45.000m ²	-	1 Devlet Hastanesi	10.800m ²	-			
		1 Üstöğretim Okulu	4.500m ²	-	1	1.200m ²	-						
		1 Üniversite (9 Yıllık)	33.800m ²	-									
		1 Lise	30.000 m ²	-									
6.025	Mimar Sinan	2 Anasokulu	340 m ²	-									
		1 Lise	31.300m ²	-	1 (600)trafik	450.000 m ²	-	1 Özel Sağlık	5.000 m ²	-			
		1 Lise	15.000m ²	-									
422	İsmet Kaptan	4 Anasokulu	2.550 m ²	-	1 Park	21.000m ²	-	1 Hastane	17.300 m ²	-	1 Çınak Hastanesi	2.000 m ²	-
295	Akdeniz	1 Lise	4.200 m ²	-	1	1.200m ²	-						
4.176	Kahramanlar	1 Ortaokul	3.500m ²	-				1 Hastane	2.300m ²	-			
306	Ülmezbeç	1 Lise	64.000m ²	-	1 Park	4.200 m ²	-						
		1 Üniversite	15.500m ²	-	1 Stadyum	21.000 m ²	-						
					1 Park	42.300m ²	-						
1.893	Ege	1 İlkokul	3.300m ²	-									
591	Halkapınar				1 Park	3.800m ²	-						
					1 Park	5.850m ²	-						
					1 Park	11.800m ²	-						
					1 Spor	4.100m ²	-						
3.088	Yenişehir	1 Lise	7.000m ²	-				1 Hastane	90.000m ²	-			
2.336	Hilal	1 İlkokul	3.400m ²	-									
		1 Ortaokul	3.250m ²	-									
		1 Lise	25.800m ²	-									
		1 İlkokul	3.200m ²	-				1 Mahirlik Stadyumu	266.000m ²				
		1 Lise	5.000m ²	-				1 Park	1.400m ²				
2.239	Mersinli	1 İlkokul	3.200m ²	-									
370	Çınak	1 Lise	40.000m ²	-				Ağaçlık Alan	72.000m ²	-	1 Hastane	16.000m ²	-
		1 Lise	5.000m ²	-				1 Park (Kıyı)	130.000m ²	-			
5.581	Alıncak	2 Mhize	1.087 m ²	-				2 Kibise	1.700 m ²	-			
		1 Kütüphane+ Çocuk evi	1.728m ²	-				1 Kütüphane	1.700m ²	-			
		1 Kültür sanat vakfı	2.170m ²	-				1 Kütüphane	1.700m ²	-			
		1 Kibise	1.650 m ²	-									
8.734	Kübir	1	3.100 m ²	-				1 Kibise	4.000m ²	-			
		1 Kibise	6.000m ²	-									
6.825	Mimar Sinan												
422	İsmet Kaptan	1 Ahmet Pirişkin Mahirliği	5.000m ²	-									
295	Akdeniz												
4.176	Kahramanlar												
306	Ülmezbeç	1 Mhize (Havagaz)	21.000m ²	-							1 TCOO	98.300 m ²	
		1 Mhize (Fıgaro Fab.)	8.900m ²	-									
		1 Yıyay Ü. Mhize (Etn. Fab.)	6.700m ²	-									
1.893	Ege												
591	Halkapınar										1 TCOO	54.500m ²	
3.088	Yenişehir												
2.336	Hilal												

Tablo 10.2.2. 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Donatı Hesaplamaları 2

Nüfus Grubu		0-75.000		[2022] 35.556		Sağlanan alan
Altyapı Alanları		m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	Toplam m ²	m ² /kişi	
EĞİTİM TESİSLERİ	Anaokulu	0.50	1.500-3.000	3.176 m ²	0.10	14.602 m ²
	İlkokul	2.00	5.000-8.000	16.760 m ²	0.40	54.352 m ²
	Ortaokul	2.00	6.000-10.000	9.930 m ²	0.27	61.182 m ²
	Lise	2.00	2.000-25.000	227.750	6.40	-
AÇIK VE YEŞİL ALANLAR		10	-	1.127.910 74.350	31.72 2.09	533.000m ²
SAĞLIK TESİSLERİ		1.50	750-3.000	154.216	4.33	-
SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİS ALANI		0.75	-	57.335	1.6	-
İBADET YERİ		0.50	1.000-10.000	27.400	0.7	-
TEKNİK ALTYAPI (Yol ve Otopark Hariç)		1.00	-	250.800	7.05	-

1/25.000 ölçekli planda Konak ilçesi için herhangi bir nüfus artışı belirlenmemiştir. Bu nedenle 1/5.000 ölçekli planda belirlenmiş sınırlar içerisinde mevcut donatıların yeterli olup olmadığı konusu incelenmiştir. Sonuçta, eğitim ve yeşil alanların yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Bu kapsamda 1./5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı için mavi ekonomi senaryosuna göre beş başlıkta ve sosyal hedefler ve stratejiler belirlenmiştir.

Tablo 10.2.3. 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı Hedefler ve Stratejiler

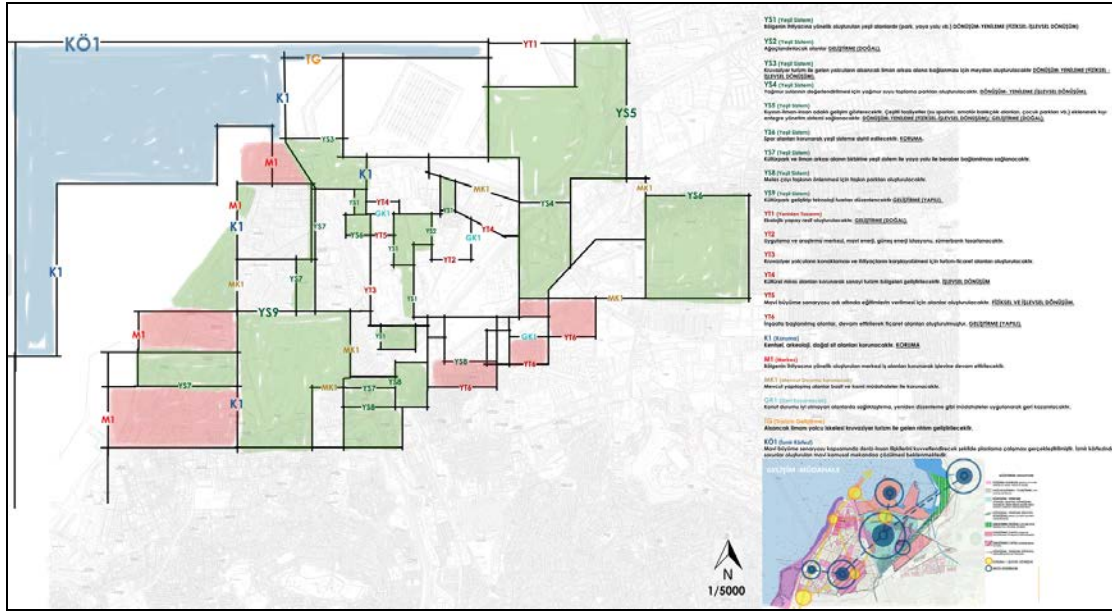
SEKTÖR	ALT SEKTÖR	HEDEFLER	STRATEJİLER	PLAN KARARLARI
DENİZ YAŞAM KAYNAKLARI (SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ)	Balıkçılık	1. İzmir körfezindeki bulunan balıkçılık kooperatiflerinin ekonomik etkinliğini arttırmak 2. Sürdürülebilirlik, Ar-Ge çalışmalarının yürütmek ve yetiştiricilik sistemlerinde modernizasyonun sağlanması	1.1. Mordoğan balıkçılık kooperatifinin örgütlenme, eğitim ve araştırma faaliyetlerinin artırılması 2.1. Alsancak liman arkası alanda (mavi yaratıcı merkez) sürdürülebilir balıkçılık, Ar-Ge çalışmalarını yürütülmesi ve üretim ve hizmet altyapısının geliştirilmesi için eğitimlere öncelik verilmesi	-ALSANCAK LİMANINA GELEN YATLARDAN ELDE EDİLEN GELİRLERİN BİR KISIMININ PILOT BÖLGE SEÇİLEN MORDOĞAN BALIKÇILIK KOOPERATİFİNE AYRILACAKTIR. -MORDOĞAN BALIKÇILIK KOOPERATİFİNİN ALSANCAK LİMAN ARKASINDA KURULACAK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ İLE EĞİTİM (RESİF HAKKINDA, BİLİMSEL ARAŞTIRMALARLA), YÖNETİM, ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ SAĞLANACAKTIR. -MORDOĞAN YAPAY RESİF KONUSUNDA UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİNDE ALINAN EĞİTİM SONRASINDA PILOT EKOLOJİK YAPAY RESİF PROJESİ GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR. - MORDOĞAN EKOLOJİK YAPAY RESİF PROJESİ İLE DALIŞ TURİZMİNE KATKI SAĞLAYACAKTIR. -ALSANCAK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİNDE BALIKÇILIK ALANLARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BALIKÇILIK VE AR-GE ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLECEKTİR. - ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANIN İZMİR SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLER BİRLİĞİ İLE İZMİR'DEKİ SU ÜRÜNLERİ BİRLİMİ BULUNAN 3 ÜNİVERSİTE İLE (İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ, EGE ÜNİVERSİTESİ, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ) İŞBİRLİĞİ SAĞLAYACAKTIR.
YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI (MAVİ ENERJİ)	Güneş Enerjisi	1. Mavi enerji faaliyetlerinde çalışmalar yapmak	1.1. Güneş enerji potansiyelinin değerlendirilmesi 1.2. Alsancak Liman arkasında uygulama ve araştırma merkezinde mavi enerji üzerine bilimsel çalışmaların yapılması 1.3. Meles Çayı'ndan elde edilecek tortulardan kil elde edilmesinde güneş enerjisinin kullanılması	- ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANIN TOPLAM 211.200 m ² ALANIN GÜNEŞ ENERJİ POTANSİYELİNDE 125.000 M ² ALAN DEĞERLENDİRİLECEKTİR. - ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANDA MAVİ ENERJİ LABORATUVARI OLUŞTURULACAKTIR. -MELES ÇAYI'NDAN ELDE EDİLEN TORTULARDAN KİL OLUŞTURMAK İÇİN KİL OLUŞTURMA BÖLGESİNİN KURULUMU.

KIYI TURİZMİ	Deniz, Spor, Kültür, Kruvaziyer Turizmi	1. Konak ilçesinin turizm potansiyelini değerlendirmek	1.1. Konak ilçesinin kruvaziyer, kültür, spor, kongre turizm faaliyetlerinin arttırılması 1.2. Alsancak liman arkası alanın turizm faaliyetleri için kullanılmasının sağlanması 1.3. Meles Çayının Sümerbank ile ilişkisinin kurularak turizme katkı sağlanması 1.4. İzmir ilinin turizmde tanıtılması 1.5. Alsancak limanının yeni nesil gemilere hizmet verilmesi 1.6. Alsancak liman arka alanının endüstriyel mirasının değerlendirilmesi ve işlev değişikliği yapılması 1.7. Kıyı alanlarında turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	-KONAK İLÇESİNDE BULUNAN TARİHİ ALANLARLA ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANINDA BULUNAN TARİHİ ALANLAR İLE İLİŞKİLENDİRİLEREK KÜLTÜR YOLU OLUŞTURULACAKTIR. - ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANDA TURİZM YOLCULARININ KULLANACAĞI RESTORAN, KAFE, EĞLENCE MERKEZİ GİBİ MEKÂNLAR KURGULANACAKTIR. - KÜLTÜRPARKTA FUAR GERÇEKLEŞTİRİLEREK İZMİR İLE BERABER ALSANCAK LİMANA ARKASI ALANININ TANITIMI GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR. -ALSANCAK LİMANININ YENİ NESİL GEMİLERE HİZMET VEREBİLMESİ İÇİN DENİZ DERİNLİĞİ AŞAMALI OLARAK EKOLOJİK DEĞERLERE UYGUN -14 VE -16 YA YÜKSELTİLECEKTİR. -KIYI ALANINDA DENİZ FESTİVALI, SPOR, REKREASYON, KÜLTÜREL FAALİYETLER YAPILACAKTIR. - EKOLOJİK YAPAY RESİF İLE BERABER DALIŞ TURİZİMİNE KATKI SAĞLAYACAK SU ALTI PARKURLARI OLUŞTURULACAKTIR. - SANAYİ TURİZMİ İÇİN GAZHANE, ELEKTRİK SANTRALI, SÜMERBANK VE ŞARK SANAYİ ENDÜSTRİYEL
--------------	---	--	--	---

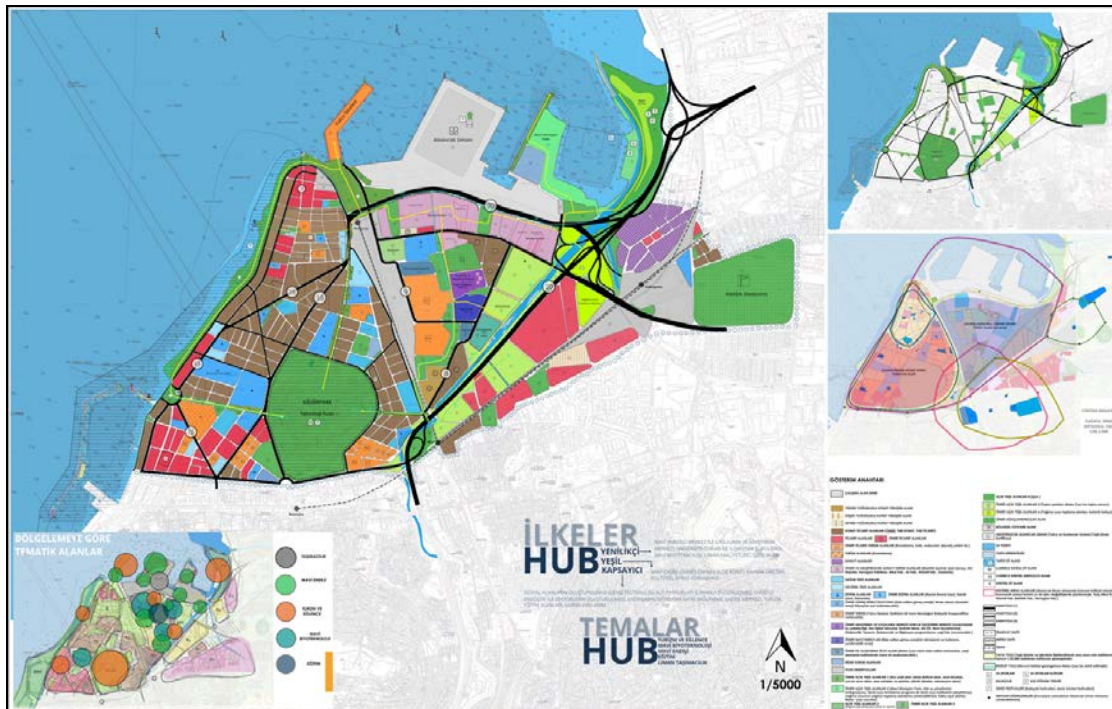
				MİRASLARIN İŞLEV DEĞİKLİĞİ GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR.
TEKNOLOJİ	Akıllı Liman Blockchain	1. Alsancak Liman Arkasını yaratıcı endüstriler kapsamında "Mavi Yaratıcı Merkez"e çevirmek ve mavi biyoteknoloji çalışmalarını desteklemek 2.İzmir Alsancak liman arkası nitelikli işgücü için çekim merkezi haline getirmek	1.1. Alsancak liman arka alanının Ar-Ge, yenilik, girişimcilik ve mavi biyoteknoloji konularında geliştirilmesi 1.2. Yaratıcı Endüstriler bağlamında bilgisayar programlama, reklamcılık ve tasarım konularında desteğin sağlanması ve kapasitenin arttırılması 1.3. Alanın AR-GE işbirliği ve üniversiteler ile ilişkisinin sağlanması 1.4. Kurgulanan ağ iletişiminde Alsancak liman arkasının dahil edilmesi 1.5. Mavi biyoteknoloji çalışmalarının Meles Çayı'nı kapsamı 2.1. Yabancı yatırımların bölgeye çekilmesi için Ar-Ge ve yenilik olanakları tanıtılması	- MAVİ BİYOTEKNOLOJİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ KURULACAKTIR. - LİMAN ARKASI ALANIN 9 EYLÜL ÜNİVERSİTESİ VE DİĞER ÜNİVERSİTELERDE BULUNAN TEKNOLOJİ BÖLÜMLERİ İLE İŞBİRLİĞİ SAĞLANACAKTIR. - ALSANCAK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİNDE BALIKÇILIK ALANLARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BALIKÇILIK VE AR-GE ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLECEKTİR. -UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİNDE MAVİ BİYOTEKNOLOJİ ÇALIŞMALARI YÜRÜTÜLECEKTİR. -KÜLTÜRPARKTA TEKNOLOJİ FUARI (MAVİ FUAR) KURULACAKTIR. -MAVİ BİYOTEKNOLOJİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR MELES ÇAYI'NIN SORUNLARI DA ELE ALINACAKTIR.
DENİZ TAŞIMACILIĞI	Yolcu Taşımacılığı Yük Taşımacılığı Ulaşım Hizmetleri	1. Konak ilçesine alternatif yollar eklemek 2. Su yönetimini sağlamak	1.1. Alsancak yolcu iskelesinden, Alsancak iskelesine Kültürpark'tan Alsancak arka alana hizmet edecek alternatif yolların kurgulanması 1.2. Kordonda kurgulanan bisiklet yolunun Meles çayı ve kıyı etrafında sürdürülmesi 1.3. Alsancak Liman Arkasında üretilen özgün ürünlerin Alsancak Limanı ile taşınması 2.1. Yağmur sularının ayrı bir sistem olarak tasarlanması 2.2. Meles çayının taşkın riskine karşı taşkın parklarının oluşması	-ALSANCAK YOLCU İSKELESİNDEN ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANA DİREKT ULAŞIM BAĞLANTISI KURGULANACAKTIR. -ALSANCAK İSKELESİNDEN ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANA DİREKT ULAŞIM BAĞLANTISI KURGULANACAKTIR. -KÜLTÜRPARKTAN ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANA DİREKT ULAŞIM BAĞLANTISI KURGULANACAKTIR. -KORDONDA OLAN BİSİKLET YOLU DİĞER KIYI ALANLARINDA DÜZENLENECEKTİR. -EĞİM VE YÜKSEKLİK ANALİZİ SONUCUNA GÖRE; HALKAPINAR MAHALLESİ KAVŞAK ALANINDA YAĞMUR TOPLAMA PARKLARI YAPILACAKTIR. -MELES ÇAYI 300M RISK ALTINDAKİ ALANLARA TAŞKIN PARKLARI OLUŞTURULARAK TAŞKIN RİSKİN ÖNÜNE GEÇİLECEKTİR.

SOSYAL	1. Alanın eğitim seviyesini yükseltmek 2. Alanın sosyo-ekonomik gelişimine katkı sağlamak	1.1. Mavi Yaratıcı Merkezde İleri dijital teknoloji, çalışanların otomasyon, verimlilik optimizasyon ve sürdürülebilirlik, Uluslararası iş geliştirme, su ürünleri yetiştiriciliği konularında (Ör. AR/VR) eğitimler verilmesi 1.2.Mavi yaratıcı merkezde satış/pazarlama yöntemlerine, kaynak verimliliği programlarına odaklanan seminerler verilmesi 2.1. Yaratıcı endüstri kapsamında dönüştürülen mavi yaratıcı merkez ile sosyo-ekonomik gelişmeye katkı sağlanması	-ALSANCAK LİMAN ARKASI ALANDA EĞİTİMLERİN VERİLECEĞİ MEKANLAR OLUŞTURULACAKTIR. - ENDÜSTRİ MİRAS, TEKNOLOJİ VE EĞİTİM SEKTÖRÜ ARASINDAKİ YAKINLAŞMA TEŞVİK EDİLECEKTİR. -PROJE GELİŞTİRME MERKEZİ KURULACAKTIR. -ÖZEL TEVHİK İŞESİ ANAOKULUNA DÖNÜŞTÜRÜLECEKTİR. -NAMIK KEMAL İŞESİ ANAOKULU VE İLKOKUL EKLENECEKTİR. -TEKNİK ANADOLU İŞESİNE İLKOKUL EKLENMİŞTİR. -ALSANCAK LİMAN ARKASINDA BULUNAN EĞİTİM ALANINA ORTAOKUL VE İŞE EKLENECEKTİR. -EGE MAHALLESİNE İLKOKUL VE ORTAOKUL EKLENECEKTİR.
--------	--	---	---

Hedefler ve stratejiler belirlendikten sonra 1/5.000 ölçekli planın **müdahale biçimleri** ortaya konulup **1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı** ortaya konulmuştur.

Şekil 10.1.1. 1/5.000 Ölçekli Planın Müdahale Biçimleri

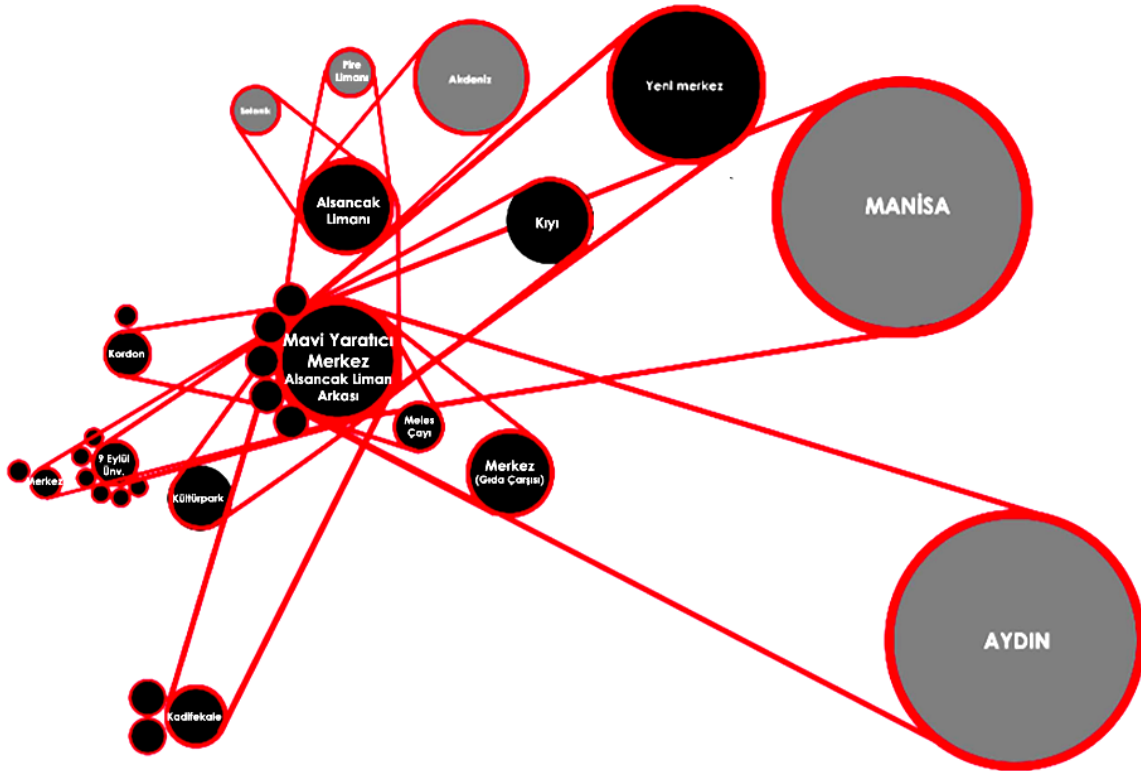

Şekil 10.1.2. 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı

1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli planlarda dikkat edilen yeşil sistem kurgusu vurgulanmalıdır. 1/25.000 planda ana yeşil sistem şeması kurgulanmıştır. Bu yeşil alanlar kullanımlara göre şekillenecektir. Ege Üniversitesi'nde bulunan yeşil alanlarda kamp, festival gibi kullanımlarla çeşitlenecektir. 1/5.000 ölçekli planda üst ölçekteki

11. NETWORK/ AĞLAR

Şekil 11.1. Alsancak Liman Arkası Alan Kurgusunda Oluşacak Ağlar

12. SONUÇ

Alsancak liman arkası alan günümüzde kentten kopuk atıl bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüze kadar üzerinde birçok proje çalışması gerçekleştirilmiş fakat başarı elde edilememiştir. Bu nedenle mavi ekonomi senaryosuyla birlikte hub kentler anlayışıyla bu alanın 2040 yılına kadar bölgesel katma değer oluşturacak, her türden insanı kendisine çekecek mavi ekonominin odağı haline gelecek bir alan olarak planlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda çeşitli analizler, hipotez, sentez ve planlama çalışmaları yapılmıştır. Bunun sonucunda; çalışma alanı, insanları kendisine çekebilecek, cazibe merkezi olacak ve mavi ekonominin odağı haline gelecek bir alan olarak karşımıza çıkabilme potansiyeli göstermiştir. Bu nedenle “Merkez, liman arkası alan, yeni merkez, Alsancak limanı, Meles Çayı, Kordon, meydan, Kültürpark ve konut alanları birbirleriyle mekansal kullanım karakterlerine göre birbirleriyle ilişkilidir” hipotezinden yola çıkarak çalışma alanı etrafında ilişkili olduğu kullanımlar ile beraber hub bölgeleme oluşturulmuş mavi ekonomi senaryosuna yönelik ise birçok kullanım getirilmiştir (mavi biyoteknoloji araştırma ve uygulama merkezi, mavi laboratuvar, güneş enerji istasyonları vb.). Bu kapsamda 2040 yılında Alsancak liman arkası alanının diğer kullanımlarla bütün bir şekilde ele alınarak bölgesel koridor-katma değer yaratan bölge olması hedeflenmiştir.

13. KAYNAKÇA

Akay, B., (2020). Mavi Büyüme Stratejisi: Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Turizmine Yönelik Bir İnceleme. Türk Turizm Araştırmaları Dergisi 2020, 4(3): 3051-3063. DOI: 10.26677/TR1010.2020.525.

Aytaç, G., Dinemis Aman, D. ve Eskidemir, K., (2019). Kentlerde Post Endüstriyel Alanların Yeniden Kullanımı: İstanbul Osmanlı Dönemi Sanayi Alanları. Medeniyet Sanat - İMÜ Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, Cilt:5, Sayı:1, 2019, s. 44-60, E-ISSN: 2587-1684. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/880861>

Aydın, E.Ö., (2014). İtalya'da Tarihî Endüstriyel Alanların Dönüşümü: Güncel Projeler Üzerinden Değerlendirmeler. <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=392&RecID=3440>

Baran, H., (2010). Limanların Etki Alanı Saptanması İçin Bir Yöntem Önerisi (İzmir Alsancak Limanı). Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. <https://www.apikam.org.tr/YuklenenDosyalar/Dokumanlar/02379098-90ca-43c9-9ef6-ecedf791f719283704.pdf>

Baran, T. ve Gülay, M., (yy). İzmir Meles Çayı Deltası Islah Projesi. <https://eskisakarya.imo.org.tr/resimler/ekutuphane/pdf/10080.pdf>

Çıkış, H. (2019). Cumhuriyetin Tanığı Olan Bir Endüstri Mirasının Kısa Öyküsü: İzmir Alsancak Elektrik Fabrikası. Ege Mimarlık. 103, 60-63.

Çıkış, Ş. (2009). Endüstriyel Bir Miras Alanında Dönüşüm: İzmir Liman Arkası Bölgesi. Ege Mimarlık. 106 (2009/3), 10-13.

Çoban, M.N. ve Ölmez, Ü., (2016). MAVİ EKONOMİ VE MAVİ BÜYÜME. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 12/3, p. 155-166.

Döner, S., Kaya, S. ve Yerli, Ö., (2015). Endüstriyel Alanların Endüstriyel Parklara Dönüşümü. Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 3 (2015) 518-534. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/56394>

İzmir Kalkınma Ajansı (2021a). İzmir Endüstriyel Miras Envanteri.

İzmir Kalkınma Ajansı (2021b). Türkiye'de Yaratıcı Endüstrilerin İBBS-2 Bölgeleri Düzeyinde Analizi: İzmir'e Bir Bakış

İBB Planlama Müdürlüğü (2001). İzmir Liman Bölgesi İçin Kentsel Tasarım Uluslararası Fikir Yarışması

İzmir Ticaret Odası, (2022). İzmir İlçelerinin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Düzeylerinin Tahlili. <https://api.izto.org.tr/storage/EditorUpload/original/91kxdnxWonNrfvcr.pdf>

İZKA, (2021). Türkiye'de Yaratıcı Endüstrilerin İbbs2 Bölgeleri Düzeyinde Analizi: İzmir'e Bir Bakış. <https://izka.org.tr/wp-content/uploads/2021/01/Yaratici-Endustriler-Raporu.pdf>

İZKA, (2016). İzmir Yenilik Göstergeleri ve Yenilik Ekosisteminin Analizi. https://izka.org.tr/wp-content/uploads/pdf/02_izmir_yenilik_gostergeleri.pdf

Karadağ, A. ve İncedere, L. (2020). Kentsel Belleğin Sürdürülebilirliği Açısından İzmir'deki Endüstri Miras Alanlarının Önemi: Alsancak Liman Ardı Bölgesi Örneği. Ege Coğrafya Dergisi 29 (1), 2020, 57-71, İzmir-TÜRKİYE Aegean Geographical Journal, 29 (1), 2020, 57-71, İzmir-TURKEY. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1161801>

Kılıçaslan, Ç. ve Özkan, B., (2006). Geçmişten Günümüze Meles Deresi. ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi Yıl: 2006 Cilt:8 Sayı:9. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/650470>

Özer, M.N. ve Şahin, S.Z., (2021). Küresel İklim Krizi Bağlamında Yeni Nesil Kentsel Tasarım Yarışması Deneyimi: Meles Yarışması Örneği. Peyzaj - Eğitim, Bilim, Kültür ve Sanat Dergisi 3/2 (2021) 106-121. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2100408>

Trakya Kalkınma Ajansı, (2012). ÇORLU Vizyon Planı. 'HUB Kent'. https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/33118/xfiles/Corlu_Ilce_Vizyonu.pdf

PLAN BLEU- UN Environment/MAP Regional Activity Centre (2020). Blue Economy. Blue economy in the Mediterranean: Paper 19 January 2020 PLAN BLEU - UN Environment/MAP Regional Activity Centre Case studies, lessons and perspectives. https://planbleu.org/wp-content/uploads/2020/09/cahier19_Blue_Economy_EN.pdf

Vigo, diciembre (2022). Blue Growth Vigo 2021-2027. [http://bluegrowthvigo.eu/download/Libro%20estrategia%20BlueGrowth%202021-2027\(Reedici%C3%B3n%202023\).pdf](http://bluegrowthvigo.eu/download/Libro%20estrategia%20BlueGrowth%202021-2027(Reedici%C3%B3n%202023).pdf)

UN-Habitat, (2018). Blue Economy And Cities. <https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/04/un-habitat-background-paper-on-blue-economy-and-cities.pdf>

Ranasignhe, D., (yy). Strategic Importance of Blue Economy to Sri Lanka and Challenges. <http://ir.kdu.ac.lk/bitstream/handle/345/1711/004.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Şimşek, E. (2006). Endüstriyel Yapıların Kültürel Miras olarak Değerlendirilmesi: İzmir Liman Arkası Örneği, (Yüksek Lisans Tezi, İzmir: DEÜ Fen Bilimleri Enstitüsü).